6D030100 – «Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған «Қазақстан Республикасында ішкі көші-қон үдерісін құқықтық реттеу» тақырыбына жазылған Амерханова Индира Кулатаевнаның диссертациялық жұмысына

РЕСМИ РЕЦЕНЗЕНТТІҢ ПІКІРІ

р/н №	Критерийлер	Критерийлер сәйкестігі	Ресми рецензенттің ұстанымы
1	Диссертация тақырыбының (бекіту күніне) ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкес болуы	1.1 Ғылымның даму бағыттарына және/немесе мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі: 1) Диссертация мемлекет бюджетінен қаржыландырылатын жобаның немесе нысаналы бағдарламаның аясында орындалған (жобаның немесе бағдарламаның атауы мен нөмірі); 2) Диссертация басқа мемлекеттік бағдарлама аясында орындалған (бағдарламаның атауы) 3) Диссертация Қазақстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жоғары ғылыми-техникалық комиссия бекіткен ғылым дамуының басым бағытына сәйкес (бағытын көрсету)	Ғылымның даму бағыттарына және мемлекеттік бағдарламаларға сәйкестігі бар. Докторант мемлекет тарапынан қаржыландырылған «Оңтүстік өңірлерден солтүстікке қоныс аудару мәселелерін зерттеу және солтүстік өңірлерге оңтүстіктен қоныс аудару үдерісін реттеуге ұсыныстар әзірлеу (Ақмола және Солтүстік Қазақстан облыстарының деректері негізінде)» мемлекеттік тіркеу №АР 05136098 ғылыми жобасына тікелей қатысқан.
2.	Ғылымға маңыздылығы	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады/қоспайды, ал оның маңыздылығы ашылған/ашылмаған.	Жұмыс ғылымға елеулі үлесін қосады, ал оның маңыздылығы толық ашылған. Елімізге бірыңғай ғылыми негізделген, теңдестірілген және нақты мемлекеттік ішкі көші-қон бағыты қажет. Қазақстанда халық тығыз қоныстанған аймақтардан жұмыс күші тапшы аймақтарға қоныс аударудың ерікті қоныстандыру жұмыстары жүргізілуде. Сондықтанда, ішкі көші-қон үдерісін жан-жақты зерттеу заң ғылымының басты міндеті болып табылады.

3	Өзі жазу принципі	Өзі жазу деңгейі: 1) жоғары; 2) орташа; 3) төмен; 4) өзі жазбаған	Диссертациялық жұмыс жан-жақты зерттеліп жоғарғы деңгейде жазылған. Диссертациялық зерттеу жұмысы белгілеулермен қысқартылған сөздердің кестесінен, нормативтік сілтемелер мен анықтамалардан, кіріспеден, 3 тараудан, әдебиеттер тізімінен және кестелер мен қосымшалардан тұрады.
4	Ішкі бірлік принципі	4.1 Диссертация өзектілігінің негіздемесі: 1) негізделген; 2) жартылай негізделген; 3) негізделмеген. 4.2 Диссертация мазмұны диссертация тақырыбын айқындайды 1) айқындайды; 2) жартылай айқындайды; 3) айқындамайды 4.3. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді: 1) сәйкес келеді; 2) жартылай сәйкес келеді; 3) сәйкес келмейді 4.4. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы логикалық байланысқан: 1) толық байланысқан; 2) жартылай байланысқан; 3) байланыс жоқ 4.5 Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған: 1) сыни талдау бар; 2) талдау жартылай жүргізілген; 3) талдау өз пікірін емес, басқа авторлардың сілтемелеріне негізделген	Диссертацияның өзектілігінің негіздемесі негізделген. Диссертация мазмұны «Қазақстан Республикасында ішкі көші-қон үдерісін құқықтық реттеу» тақырыбын толық айқындайды. Мақсаты мен міндеттері диссертация тақырыбына сәйкес келеді. Диссертацияның барлық бөлімдері мен құрылысы толық логикалық байланысқан. Автор ұсынған жаңа шешімдер (қағидаттар, әдістер) дәлелденіп, бұрыннан белгілі шешімдермен салыстырылып бағаланған.

5	Ғылыми жаңашылдық принципі	5.1 Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады) 5.2 Диссертацияның қорытындылары жаңа болып табыла ма? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады) 5.3 Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген бе? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	Ғылыми нәтижелер мен қағидаттар толығымен жаңа болып табылады. Өйткені, ішкі көші-қон үдерісін мемлекет тарапынан реттеу қажет. Сондықтанда, диссертанттың ҚР «Ішкі көші қон туралы» заң жобасын ұсынуы орынды. «Халқытың көші-қоны туралы» заңында кездесетін терминдерге авторлық анықтамалар берген. «Ішкі көші-қонды дамыту және ел аумағы бойынша халықтың біркелкі қоныстану мәселелері» атты жеке бағдарламасын әзірлеу керек екендігін атап көрсеткен. Диссертацияның қорытындылары толығымен жаңа болып табылады. Техникалық, технологиялық, экономикалық немесе басқару шешімдері жаңа және негізделген.
6	Негізгі қорытындылардың негізділігі	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген/негізделмеген (qualitative research және өнертану және гуманитарлық бағыттары боынша)	Барлық қорытындылар ғылыми тұрғыдан қарағанда ауқымды дәлелдемелерде негізделген
7	Қорғауға шығарылған негізгі қағидаттар	Әр қағидат бойынша келесі сұрақтарға жауап беру қажет: 7.1 Қағидат дәлелденді ме? 1) дәлелденді; 2) шамамен дәлелденді; 3) шамамен дәлелденбеді; 4) дәлелденбеді 7.2 Тривиалды ма? 1) иә; 2) жоқ 7.3 Жаңа ма? 1) иә; 2) жоқ 7.4 Қолдану деңгейі: 1) тар; 2) орташа; 3) кең 7.5 Мақалада дәлелденген бе?	Диссертациялық зерттеудің ғылыми жаңалығы ішкі көші-қон үдерісін реттеудің құқықтық мәселелеріне тікелей қатысты. Әр қағидаты дәлелденген. Жұмыстың әрбір нәтижелері жаңа болып табылады. Қолданылу деңгейі кең. Зерттеу жұмысының негізгі мазмұны 17 мақалада жарияланған, 2 мақала Scopus базасына кіретін халықаралық ғылыми журналда, 4 мақала Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлінің білім және ғылым саласын бақылау комитеті ұсынған ғылыми басылымда, 11 халықаралық

		1) ия; 2) жоқ	тезистер материалдары жарияланған.
8	Дәйектілік принципі Дереккөздер мен ұсынылған ақпараттың дәйектілігі	8.1 Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған ия; жоқ 8.2 Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған: 1) ия; 2) жоқ 8.2 Теориялық қорытындылар, модельдер, анықталған өзара байланыстар және заңдылықтар эксперименттік зерттеулермен дәлелденген және расталған (педагогикалық ғылымдар бойынша даярлау бағыттары үшін нәтижелер педагогикалық эксперимент негізінде дәлелденеді): 1) ия; 2) жоқ 8.4 Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді ғылыми әдебиеттерге сілтемелермен расталған / ішінара расталған / расталмаған 8.5 Пайдаланылған әдебиеттер тізімі әдеби шолуға жеткілікті/жеткіліксіз	Әдістеменің таңдауы - негізделген немесе әдіснама нақты жазылған. Диссертация жұмысының нәтижелері компьютерлік технологияларды қолдану арқылы ғылыми зерттеулердің қазіргі заманғы әдістері мен деректерді өңдеу және интерпретациялау әдістемелерін пайдалана отырып алынған. Теориялық қорытындылардың өзара байланыстары және заңдылықтары зерттеулермен дәлелденген. Маңызды мәлімдемелер нақты және сенімді. Қазақстан және шетел ғалымдарының іргелі еңбектерінің монографиясы мен жинақтары; Қазақстан Республикасы Президентінің жыл сайынғы ресми жолдаулары мен бағдарламалары; министрліктер өкілдерінің ресми мәлімдемелері мен баяндамалары; Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігінің талдамалық материалдары; конференциялар жиынтығы, статистикалық деректер мен ресми желі орындары мен порталдардан алынған материалдардың сілтемелерімен расталады.
9	Практикалық құндылық принципі	9.1 Диссертацияның теориялық маңызы бар: 1) ия; 2) жоқ 9.2 Диссертацияның практикалық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары: 1) ия; 2) жоқ 9.3 Практикалық ұсыныстар жаңа болып табылады? 1) толығымен жаңа; 2) жартылай жаңа (25-75% жаңа	Диссертацияның теориялық маңызы бар және алынған нәтижелерді практикада қолдану мүмкіндігі жоғары. Практикалық ұсыныстар толығымен жаңа болып табылады. Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрлігі Статистика комитетінің мәліметтері бойынша (www.stat.gov.kz), ішкі көші-қон мәселесіне байланысты статистикалық материалдары

		болып табылады); 3) жаңа емес (25% кем жаңа болып табылады)	**сараланып, Солтүстік Қазақстан облысының тұрғындарымен жүргізілген әлеуметтік сауалнаманың қорытындылары жасалған.**
10	Жазу және ресімдеу сапасы	Академиялық жазу сапасы: 1) жоғары; 2) орташа; 3) орташадан төмен; 4) төмен.	**Амерханова Индира Құлатаевнаның «Қазақстан Республикасында ішкі көші-қон үдерісін құқықтық реттеу» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы ҚР БҒМ Білім және ғылым саласындағы бақылау Комитетінің «Академиялық дәрежені тағайындау ережесінің» 2 бөлімінде көрсетілген талаптарына жауап береді, 6D030100 – «Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайық.**

Ресми оппонент,
ҚазҰЖҒА академигі, ХАА академигі,
Заң ғылымдарының докторы,
Қазақ ұлттық аграрлық зерттеу
Университетінің «Құқық» кафедрасының
профессоры З.К.Аюпова